

FUNDACJA
BATOREGO
IM. STEFANA

Pracownia Samorządowa

Webinarium: Jak powołać młodzieżową radę i wspierać jej rozwój

Prowadzenie: Mateusz Wojcieszak, Jakub Radzewicz

Prowadzący

Jakub Radzewicz

Mateusz Wojcieszak

Cel webinarium

Pokazać od praktycznej strony blaski i cienie młodzieżowych rad oraz przekazać wiedzę i podstawowe kroki potrzebne do założenia lub wspierania MR w swoich gminach.

Plan webinarium

Podstawy prawne i kontekst polityczny	18:00 - 18:15
Młodzieżowa rada w ekosystemie innych narzędzi	18:15 - 18:25
Dobre praktyki i lekcje z nich płynące	18:25 - 18:40
Najważniejsze mity	18:40 - 18:50
Czas na pytania i odpowiedzi	18:50 - 19:00

Młodzieżowa Rada Gminy - big idea

Młodzieżowe Rady Gmin (a także powiatów i sejmiki wojewódzkie) funkcjonują w Polsce w różnych ramach prawnych i organizacyjnych od 1990 roku.

Jaki jest kluczowy cel powoływania tego rodzaju struktur?

Stworzenie reprezentacji młodych mieszkańców gminy, którzy mogą działać w sposób konsultacyjny, inicjatywny oraz edukacyjny. To szkoła samorządności i demokracji.

MRG to skuteczne narzędzie dialogu obywatelskiego, które może pomóc efektywnie prowadzić polityki publiczne.

Doświadczenia Fundacji Civis Polonus udowadniają, że młodzi ludzie są bardzo wartościowymi partnerami dla administracji lokalnej — najlepiej znają potrzeby swoich rówieśników i problemy, z którymi muszą się mierzyć.

Podstawa prawna działania MRG

Ustawa o samorządzie gminnym, Artykuł 5b. - wskazuje sposób powołania MRG, jak również określa charakter działania Rady i jej podstawowe zadania.

Art. 5b. 1. Gmina podejmuje działania na rzecz wspierania i upowszechniania idei samorządowej wśród mieszkańców gminy, w szczególności wśród młodzieży, angażując ją w sprawy dla niej istotne.

2. Rada gminy może wyrazić zgodę na utworzenie młodzieżowej rady gminy z własnej inicjatywy lub na wniosek:

- 1) wójta;
- 2) podmiotów reprezentujących zainteresowane środowiska, w szczególności:
  - a) organizacji pozarządowych lub podmiotów określonych w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. z 2020 r. poz. 1057 oraz z 2021 r. poz. 1038, 1243, 1535 i 2490), działających na terenie danej gminy,
  - b) samorządu uczniowskiego lub samorządu studenckiego z terenu danej gminy.

5. Młodzieżowa rada gminy ma charakter konsultacyjny, doradczy i inicjatywny.

6. Młodzieżowa rada gminy może zgłosić do uprawnionych podmiotów wniosek o podjęcie inicjatywy uchwałodawczej. Tryb zgłaszania wniosku o podjęcie inicjatywy uchwałodawczej określa statut gminy lub odrębna uchwała rady gminy.

7. W sprawach dotyczących gminy młodzieżowa rada gminy może kierować zapytania lub wnioski w formie uchwały. Uchwała powinna zawierać krótkie przedstawienie stanu faktycznego będącego jej przedmiotem oraz wynikające z niej pytania. Wójt lub osoba przez niego wyznaczona są obowiązani udzielić odpowiedzi na piśmie, nie później niż w terminie 30 dni od dnia otrzymania uchwały.

8. Do zadań młodzieżowej rady gminy należy w szczególności:

- 1) opiniowanie projektów uchwał dotyczących młodzieży;
- 2) udział w opracowaniu dokumentów strategicznych gminy na rzecz młodzieży;
- 3) monitorowanie realizacji dokumentów strategicznych gminy na rzecz młodzieży;
- 4) podejmowanie działań na rzecz młodzieży, w szczególności w zakresie edukacji obywatelskiej, na zasadach określonych przez radę gminy.

Zmiany prawne dot. MRG - w stronę wzmocnienia

- przyjęte w 2021 roku prawo to teoretyczne wzmocnienie samej idei młodzieżowej samorządności, np. ustanawia możliwość powoływania młodzieżowych organów doradczych na wszystkich szczeblach samorządu;
- wprowadza możliwość powoływania rad młodzieżowych na wniosek samych zainteresowanych młodych osób, np. członków samorządu szkolnego lub po prostu grupy zaangażowanej młodzieży. Gmina ma konieczność rozpatrzyć taki wniosek w ciągu 3 miesięcy;
- MRG otrzymała możliwość zgłoszenia wniosku o podjęcie inicjatywy uchwałodawczej;
- kierowanie zapytań lub wniosków do władz gminy w formie uchwały MRG, na które władze mają obowiązek odpowiedzieć
- “delegacje”, czyli zwrot kosztów za udział w wydarzeniach, na których dana osoba reprezentuje MRG
- rola opiekuna i możliwość zgłoszenia kandydatur przez MRG
- środki na obsługę administracyjno-biurową MRG zapewnia dany JST

Jaka jest dzisiaj kondycja MRG?

Zgodnie z danymi z 2019 roku w Polsce funkcjonowało **514 młodzieżowych rad**. Było to efektem generalnego wzmocnienia idei partycypacji mieszkańców w życiu JST, licznych projektów kierowanych do tego środowiska oraz wielu kongresów i spotkań wzmacniających młodzieżowych radnych.

Okres pandemii oraz nowelizacja ustawy (wprowadzająca konieczność modyfikacji lokalnego prawa po stronie JST) sprawiły, że liczba aktywnych rad spadła. Fundacja Civis Polonus szacuje, że w 2021 roku działało około 350 MRG, a obecnie jest to około 250-280 rad.

Obecnie obserwowany jest znowu trend wzrostowy, jeżeli chodzi o samą liczbę MRG. Nowa ustawa jest wzmocnieniem pozycji i znaczenia MRG w środowisku lokalnym - to szansa na rozwinięcie młodzieżowej samorządności.

Doświadczenia Fundacji Civis Polonus jednoznacznie wskazują jednak, że nie same zmiany prawne są najistotniejsze - najważniejsze jest zaangażowanie młodych ludzi oraz otwartość i wola polityczna dialogu po stronie dorosłych.

Młodzieżowe rady w praktyce

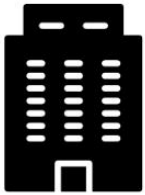
Teoretycznie i zgodnie z zapisami ustawy kluczową rolą MRG jest działanie konsultacyjne i doradcze wobec władz gminy i instytucji publicznych.

W praktyce zapisy prawne stanowią jedynie ramę działania MRG, charakter tej aktywności nie jest jednolity, ustawodawca zostawił w tym zakresie dużą dowolność, dlatego każda rada działa w nieco inny sposób.

Powszechną praktyką jest działania akcyjne, oparte na inicjatywach własnych młodzieży.

Jako że aktywność obywatelska młodzieży często kojarzy się z działaniami rozrywkowymi, akcjami charytatywnymi lub projektami wymian kulturowych, warto podkreślić, że rola rad młodzieżowych nie powinna ograniczać się jedynie do tych działań. Młodzi mają często ogromny niewykorzystany potencjał, wyrażne opinie na przeróżne sprawy lokalne i sporą wiedzę o świecie. **By jednak ich zdanie było brane pod uwagę, potrzebna jest wola polityczna i wsparcie świadomych dorosłych we włączanie ich w życie społeczności.**

Młodzieżowa rada nie powinna działać w próżni!

Ekosystem wokół młodzieżowej rady

**budżet obywatelski
dostępny dla
młodych**

**inicjatywa lokalna
zrozumiała dla
młodych**

**miejsca
młodzieżowe**

**szkolny /
młodzieżowy BO**

**granty na
działania dla grup
nieformalnych**

**konsultacje
społeczne
dostosowane
do młodych**

Granty na działania dla grup nieformalnych

Co to za narzędzie?

Dzięki programowi grantowym grupy nieformalne mogą uzyskać nieduże środki finansowe na własne działania społeczne np. zorganizowanie debaty czy konkursu sportowego.

Podstawą jest art. 16 a ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (regranting) **lub** art. 5a ustawy o samorządzie gminnym.

Gdzie znajdziemy dobre przykłady?

Aktywna Warszawska Młodzież

Funduszu Inicjatyw Młodzieżowych Dąbrowy Górniczej

Kreatywna Młodzież w Gminie Drzewica

Miejsce młodzieżowe

Co to za narzędzie?

Tzw. trzecie miejsce stworzone oddolnie przez młodzież lub na podstawie diagnozy potrzeb osób młodych. Miejscem młodzieżowym współzarządzają młode osoby - mogą tam organizować spotkania i projekty.

Gdzie znajdziemy dobre przykłady?

Miejscówka w centrum handlowym w Lublinie

Międzyczas w Mińsku Mazowieckim

Młodzieżowej Miejsce Spotkań (MMS) w Głogowie

Wyzwania i bolączki stojące przed młodzieżową radą

- brak wsparcia ze strony dorosłych (potrzeba opiekuna)
- brak budżetu (potrzeba wydzielonych środków)
- zmiany w trakcie kadencji
- upartyjnienie rady
- brak doświadczenia i świadomości kompetencji (przejmowanie kompetencji lokalnych organizacji społecznych)

Przepis na skuteczną MRG

1. Otwartość i wola polityczna na dialog z młodymi ludźmi
2. Zapewnienie szkolenia i odpowiedniego ekosystemu wsparcia
3. Istotna rola opiekuna wspierającego codzienne działanie MRG
4. Poznanie samorządu, czyli odpowiednie wprowadzenie w “życie gminy” (poznanie kluczowych osób, opowieść o budżecie i procesie podejmowania decyzji w gminie)
5. Diagnoza i stworzenie “katalogu” tematów do przedyskutowania
6. Zapoznanie z możliwościami statutowymi MRG: wniosek, uchwała, zapytanie/interpelacja, inicjatywa uchwałodawcza oraz planem pracy rady gminy i komisji (np. w kontekście budżetu)
7. Regulacje spotkania z władzą!
8. Nacisk na spotkania nieformalne i pracę w grupie, nie tylko same oficjalne sesje

Dobre praktyki młodzieżowych rad

Debaty o zdrowiu psychicznym i indywidualne wsparcie psychologiczne w dobie kryzysu, 2021

Utworzenie Ostrołęckiej Karty Młodzieży, od 2019

Więcej dobrych praktyk na: www.mlodzielowarada.pl

Lekcje z dobrych praktyk

1. W Gminie Pawłowice młodzież **samodzielnie pracowała nad Regulaminem** i wypracowała pierwszą propozycję.
2. We Francji w Paryskiej Młodzieżowej Radzie **podział mandatów podlega parytetowi 50 / 50**, tak aby zapewnić równy udział mężczyzn i kobiet.
3. W Belgii w regionie flamandzkim młodzieżowe rady są zobowiązane do **konsultacji rocznych planów młodzieżowych** sporządzonych przez miasta.
4. W jednej z dzielnic Miami “młodzieżowa komisja” ma wydzielony **budżet na szkolenia** dla swoich członków i członkiń.
5. Młodzieżowa Rada Miasta Radomia **powołuje komisje komunikacyjną**, której zadanie jest promowanie działań MRM i zapewnienie jej widoczności.

Mit #1

Młodzieżowa rada to grupa aktywnych młodych ludzi, którzy pomogą nam zorganizować coroczne święto gminy.

Mit #2

Największy trud należy wykonać przy powoływaniu młodzieżowej rady (dużo formalności) a potem ze strony Urzędu nie ma dużo “roboty”.

Dziękujemy!

Grupa na Facebooku: Pracownia Samorządowa – społeczność
www.batory.org.pl/masz-glos-masz-wybor/pracownia-samorzadowa